

İÇİNDEKİLER

DANIŞMANIN ÖNSÖZÜ	VII
ÖNSÖZ ve TEŞEKKÜR.....	XI
KISALTMALAR LİSTESİ.....	XXV
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM GİZLİLİK, DEVLET SIRRI VE CASUSLUK

I. GİZLİLİK, DEVLET SIRRI VE CASUSLUK KAVRAMLARI.....	13
A. Gizlilik Kavramı.....	13
1. Genel Olarak	13
2. Bilgi Kavramı.....	16
3. Neden “Gizli Bilgi”	18
B. Devlet Sırrı Kavramı	21
1. Sır Kavramı	21
2. Genel Olarak Devlet Sırrı	23
3. Tarihsel Perspektifte Devlet Sırrı	26
4. Devlet Sırrı Kavramı ile İlgili Terim Sorunu.....	32
C. Casusluk Kavramı	35
1. Genel Olarak	35
2. Casusluk ve İstihbarat İlişkisi.....	39
3. Hukuki Bir Kavram Olarak Casusluk.....	42
II. DEVLETLERARASI İLİŞKİLERDE GİZLİLİK ve TÜRK HUKUKUNDA (İÇ HUKUKTA) GİZLİLİK ALANLARI.....	44
A. Devletlerarası İlişkilerde Gizlilik.....	44

B. Türk Hukukunda Gizlilik Alanları	49
1. İdari Gizlilik.....	49
a. Genel Olarak	49
b. İstihbarata İlişkin Bilgiler.....	52
c. İdari Gizliliğin Ceza Normu ile Korunması.....	56
d. Türk Ceza Kanunu'nda Göreve İlişkin Sırrın Açıklanması Suçu	59
2. Kişisel Gizlilik	62
3. Ekonomik Hayattaki Gizlilik	64
4. Yargısal Gizlilik	68
5. Yasama Alanında Gizlilik	73
C. Devlet Sırrı ve Gizlilik Farkı.....	77
III. TÜRK MEVZUATINDA VE KARŞILAŞTIRMALI HUKUKTA DEVLET SIRRI VE CASUSLUK TANIMLARI, GİZLİ BİLGİNİN SINIFLANDIRILMASI SORUNU	79
A. Türk Mevzuatında Devlet Sırrı ve Casusluk Tanımları	79
1. Türk Ceza Kanunu'nda Devlet Sırrı Tanımı	79
a. Maddi Anlamda Devlet Sırrı.....	80
b. Şekli Anlamda Devlet Sırrı	82
2. Türk Ceza Kanunu Dışındaki Kanunlarda Devlet Sırrı Tanımı.....	83
3. Türk Ceza Kanununda Casusluk Tanımı	84
B. Karşılaştırmalı Hukukta Devlet Sırrı ve Casusluk Tanımı	85
1. Birleşik Krallık	85
2. Birleşik Devletler.....	90
3. Almanya	94
4. İtalya.....	97
5. Fransa.....	99
6. Rusya	100
7. Çin Halk Cumhuriyeti	101

8. Kanunlardaki Devlet Sırrı Tanımları Üzerine Değerlendirme.....	102
C. Gizli Bilgilerin Sınıflandırılması.....	103

İKİNCİ BÖLÜM
TEMEL HAKLARIN SINIRI OLARAK
DEVLET SIRRI - TÜRK CEZA
HUKUKUNDA DEVLET SIRRI VE
CASUSLUK

I. TEMEL HAKLARIN SINIRI OLARAK DEVLET SIRRI	111
A. Genel Olarak	111
B. Bilginin Devlet Sırrı Olarak Saklanması Anayasal Temeli	112
C. Devlet Sırrı ve Milli Güvenlik ilişkisi (Temel Hakların Devlet Sırrı ile Sınırlanmasının Gerekçesi : Milli Güvenlik)	115
1. Milli Güvenlik Kavramı	116
2. Milli Güvenlik ve Devletin Güvenliği	129
3. Devletin İç ve Dış Güvenliği ve Milli Savunma.....	132
4. Milli Güvenlik Kavramı İçin Hukuki bir Tanım Yapma Mecburiyetinin Bulunup Bulunmadığı Meselesi	133
D. Temel Bir Hak Olarak İfade ve Basın Özgürlüğü ve Devlet Sırrı. 135	
1. İfade Özgürlüğü ve Basın Özgürlüğü Kavramları.....	135
2. İfade ve Basın Özgürlüğünün Sınırlanması	143
a. Birleşik Devletler Hukuku	144
b. Avrupa İnsan Hakları Hukuku	149
c. Türk Hukuku.....	150
3. İfade ve Basın Özgürlüğünün Sınırı Olarak Devlet Sırrı	154
4. Bir Hukuka Uygunluk Sebebi Olarak İfade ve Basın Özgürlüğü.....	162
5. İfade ve Basın Özgürlüğü Kapsamında Yeni Bir Kavram: “Bilgi Uçurma” (Whistleblowing).....	167

a. “Bilgi Uçurma” Kavramı.....	167
b. Bilgi Uçuranın Korunması.....	168
c. Bilgi Uçurma ve Devlet Sırrı	171
E. Bilgi Edinme Hakkının Sınırı Olarak Devlet Sırrı	174
F. Adil Yargılanma Hakkı ve Devlet Sırrı	178
1. Genel Olarak	178
2. Devlet Sırrının Korunması ve Adil Yargılanma Kuralları.....	181
a. Türk Hukuku (5271 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu Düzenlemesi)	181
b. Birleşik Devletler	186
c. Birleşik Krallık.....	190
d. Almanya	191
e. İtalya.....	192
f. Rusya	193
g. Çin Halk Cumhuriyeti	194
h. Değerlendirme	194
3. Terörle Mücadele Kapsamında Sır Teşkil Eden Bilgilere İlişkin Bazı Özel Uygulamalar	196
a. Terör Şüphelileri ve Gizli Kanıtlar	196
b. Terörle Mücadele ve Devlet Sırrı’na İlişkin Bazı Yargı Kararları.....	199
c. Değerlendirme	202
II. TÜRK CEZA HUKUKUNDA DEVLET SIRRI VE CASUSLUK ..	203
A. 5237 Sayılı Kanundan Önceki Dönem.....	203
1. 1926 Yılı Öncesi	203
2. 1 Mart 1926 tarihli 765 Sayılı Türk Ceza Kanunu	206
3. 3038 Sayılı Kanun Değişiklikleri (11.06.1936)	208
B. 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu.....	210
1. Genel Olarak	210
2. 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu’nda Devlet Sırrlarına Karşı Suçlar ve Casusluk Suçlarına İlişkin Bazı Hususlar	213

a.	Devlet Sırlarına Karşı Suçlar ve Casusluk Suçlarının 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Düzenlendiği Yer	213
b.	Devlet Sırlarına Karşı Suçlar ve Casusluk Suçları ile Korunan Hukuki Değer	214
	(1) Hukuki Bir Değer Olarak Millet-Devlet Kavramı.....	216
	(2) Millete ve Devlete Karşı İşlenen Suç Olarak Devlet Sırlarına Karşı Suçlar ve Casusluk Suçları	221
c.	Hukuk Devleti İlkesi ve Devlet Sırlarına Karşı Suçlar ve Casusluk Suçlarında Suçta ve Cezada Kanunilik İlkesi.....	224
	(1) Belirlilik İlkesi Bakımından Devlet Sırlarına Karşı Suçlar ve Casusluk Suçları	226
	(2) İdarenin Düzenleyici İşlemlerle Suç İhdas Etmesi Yasağı Bakımından Devlet Sırlarına Karşı Suçlar ve Casusluk Suçları.....	229
d.	Bir Tehlike Suçu Olarak Devlet Sırlarına Karşı Suçlar ve Casusluk Suçları.....	232
	(1) Genel olarak.....	232
	i. Tehlike	233
	ii. Soyut Tehlike Suçu - Somut Tehlike Suçu ve Elverişlilik	236
	(2) Netice.....	239
	(3) Devlet Sırlarına Karşı Suçlar ve Casusluk Suçlarında “Netice”	241

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

TÜRK CEZA KANUNU'NDA DEVLET SIRLARINA KARŞI SUÇLAR VE CASUSLUK SUÇLARINA İLİŞKİN DÜZENLEMELER

I.	TÜRK CEZA KANUNU'NDA KONUSU DEVLET SIRRI OLARAK BELİRLENEN SUÇLAR.....	250
A.	Kanun'un Düzenlemesi.....	250

B. Korunan Hukuki Değer	258
C. Suçların Maddi Unsurları	261
1. Suçların Konusu	261
a. Maddi Anlamda Devlet Sırları	261
(1) Devletin Güvenliği	262
(2) Devletin İç veya Dış Siyasal Yararları	263
i. Genel Olarak Devletin Siyasal Yararları	263
ii. Devletin İç Siyasal Yararları	265
iii. Devletin Dış Siyasal Yararları	266
(3) Niteliği İtibarıyla Gizli Bilgi	268
i. Genel Olarak	268
ii. Bilginin Gizliliğinin Tespiti	269
iii. Suç Olgusuna İlişkin Bilgi	275
iv. Önceden Açıklanmış Bilgi	283
v. Mozaik Sır Sorunu	291
vi. Bilginin Gizli Olması ve Casusluk	294
(4) Yabancı Devletin Maddi Anlamda Devlet Sırrı (TCK'nın 331. Maddesi)	300
(5) Fenni Keşif, Sınai Yenilik, Yeni Buluş	301
b. Şekli Anlamda Devlet Sırları	303
2. Hareket	309
a. Temin Etme (TCK'nın 327., 328., 334 ve 335. Maddeleri)	309
(1) Genel Olarak Temin	309
(2) Siyasal veya Askeri Casusluk Maksadı ile Temin (TCK'nın 328. ve 335. Maddeleri)	313
(3) Uluslararası Casusluk Olarak Temin (TCK'nın 331. Maddesi)	315
b. Açıklama (TCK'nın 329., 330., 336. ve 337. Maddeleri)	315
(1) Genel Olarak Açıklama	315
(2) Siyasal veya Askeri Casusluk Maksadı ile Açıklama (TCK'nın 330. ve 337. Maddeleri)	324

c. Kullanma veya Kullanılmasını Sağlama (TCK'nın 333. Maddesinin 1. Fıkrası).....	326
3. Fail.....	328
a. Genel Olarak.....	328
b. Uluslararası Casusluk Suçunda Fail (TCK'nın 331. Maddesi).....	330
c. Maddi Anlamda Devlet Sırrını Görevi Nedeniyle Öğrenen Kişi (TCK'nın 333. Maddesinin 1. Fıkrası).....	330
4. Mağdur.....	332
D. Suçların Manevi Unsurları.....	333
1. Genel Kast (TCK'nın 327.,329.,331.,333/1.,334.,336. Maddeleri).....	333
2. Siyasal veya Askeri Casusluk Maksadı (TCK'nın 328.,330., 331.,335., 337.maddeleri).....	336
3. Devlet Sırrının Taksirle Açıklanması (TCK'nın 329. ve 336. maddeleri).....	341
E. Hukuka Aykırılık.....	344
1. "Hakkın Kullanılması".....	344
2. "Kanun Hükmünü Yerine Getirme".....	346
3. "Amirin Emrini Yerine Getirme".....	349
F. Nitelikli Haller.....	351
1. Fiillerin Savaş Sırasında (Zamanında) İşlenmesi.....	352
2. Fiillerin Devletin Savaş Hazırlıklarını veya Savaş Etkinliğini veya Askeri Hareketlerini Tehlikeye Sokması.....	356
3. Türkiye ile Savaş Halinde Olan Devletin Yararına İşlenmesi.....	358
G. Kusurluluk.....	359
H. Suçun Özel Görünüş Biçimleri.....	360
1. Teşebbüs.....	360
2. İştirak.....	364
3. İçtima.....	367
II. DEVLET SIRLARI İLE İLGİLİ TÜRK CEZA KANUNU'NDA DÜZENLENEN DİĞER SUÇLAR.....	374

A. Devlet Sırlarına Erişmeyi Mümkün Kılan Vasıtalarla Yakalanma Suçu (TCK'nın 339. Maddesi)	374
1. Kanun'un Düzenlemesi.....	374
2. Korunan Hukuki Değer	375
3. Suçun Maddi Unsurları.....	376
4. Suçun Manevi Unsuru.....	378
5. Hukuka Aykırılık	379
6. Suçun Özel Görünüş Biçimleri	380
B. Askeri Yasak Bölgelere Girme Suçu (TCK'nın 332. Maddesi)	381
1. Kanun'un Düzenlemesi.....	381
2. Korunan Hukuki Değer	382
3. Suçun Maddi Unsurları.....	383
a. Suçun Konusu: Devletin Askeri Yararı Gereği Girilmesi Yasak Yerler – Askeri Yasak Bölgeler	383
(1) Genel Olarak	383
(2) Devletin Askeri Yararı Gereği Girilmesi Yasak Yerler	384
(3) Askeri Yasak Bölgeler.....	385
i. Birinci Derece Askeri Yasak Bölgeler	386
ii. İkinci Derece Askeri Yasak Bölgeler	386
iii. Güvenlik Bölgesi.....	387
b. Hareket: Gizlice ve Hile ile Girmek	387
4. Suçun Manevi Unsuru.....	391
5. Hukuka Aykırılık	393
6. Kusurluluk	394
7. Suçun Özel Görünüş Biçimleri	395
C. Devletin Güvenliğine veya İç veya Dış Siyasal Yararlarına İlişkin Belgelerin Tahrip Edilmesi, Üzerinde Sahtecilik Yapılması, Tahsis Oldukları Yerden Başka Yerde Kullanılması ve Çalınması Suçu (TCK'nın 326. Maddesi)	397
1. Kanun'un Düzenlemesi.....	397
2. Korunan Hukuki Değer	398
3. Suçun Maddi Unsurları.....	399

a. Suçun Konusu: Devletin Güvenliği veya İç veya Dış Siyasal Yararlarına İlişkin Belge veya Vesikalar.....	399
b. Hareket.....	407
(1) Kısmen veya Tamamen Yok Etmek	407
(2) Kısmen veya Tamamen Tahrip Etmek	408
(3) Sahtecilik Yapmak	409
(4) Tahsis Olundukları Yerden Başka Bir Yerde Kullanmak.....	411
(5) Hile ile Almak	412
(6) Çalmak.....	413
c. Fail.....	416
d. Mağdur	416
4. Suçun Manevi Unsuru.....	417
5. Hukuka Aykırılık	419
6. Nitelikli Haller	421
7. Kusurluluk	422
8. Suçun Özel Görünüş Biçimleri	422
D. Devlet Hizmetlerinde Sadakatsizlik Suçu (TCK'nın 333. Maddesinin 3. Fıkrası)	427
1. Kanun'un Düzenlemesi.....	427
2. Korunan Hukuki Değer	427
3. Suçun Maddi Unsurları.....	428
a. Suçun Konusu: Devlet Tarafından Verilmiş Görev.....	428
b. Hareket: Görevin Sadakatle Yerine Getirilmemesi	429
c. Netice: Bir Zararın Meydana Gelme İhtimalinin Ortaya Çıkması.....	430
d. Fail: Kamu Görevlisi.....	431
4. Suçun Manevi Unsuru.....	432
5. Hukuka Aykırılık	433
6. Kusurluluk	433
a. Genel Olarak.....	433

b. Zorunluluk Hali.....	433
c. Hukuka Aykırı Davranma Bilinci Sorunu	434
7. Suçun Özel Görünüş Biçimleri	435
E. Devlet Sırlarından Yararlanma ve Devlet Hizmetlerinde Sadakatsizlik Suçlarını Bildirmeme Suçu (TCK'nın 333. Maddesinin 4. Fıkrası)	437
1. Kanun'un Düzenlemesi.....	437
2. Korunan Hukuki Değer	437
3. Suçun Maddi Unsurları.....	438
a. Suçun Konusu.....	438
b. Hareket: İhbar Yükümlülüğüne Aykırılık.....	438
(1) İhbar Yükümlülüğü	438
(2) İhmali Davranış.....	440
c. Fail.....	442
4. Suçun Manevi Unsuru.....	443
5. Hukuka Aykırılık	443
6. Suçun Özel Görünüş Biçimleri	444
F. "Devlet Sırlarına Karşı Suçlar ve Casusluk" Bölümünde Düzenlenen Suçların İşlenmesini Taksirli Fiil İle Mümkün Kılmak veya Kolaylaştırmak Suçu (TCK'nın 338. Maddesi)	445
1. Kanun'un Düzenlemesi.....	445
2. Korunan Hukuki Değer	446
3. Suçun Maddi Unsurları.....	447
4. Suçun Manevi Unsuru.....	450
5. Hukuka Aykırılık	451
6. Suçun Özel Görünüş Biçimleri	451
III. KANUN'UN DEVLET SIRLARINA KARŞI SUÇLAR VE CASUSLUK SUÇLARINI DÜZENLEME ŞEKLİNİN GENEL DEĞERLENDİRMESİ	452
SONUÇ	455
KAYNAKÇA.....	481